

4 febr 2018: Mc 1, 29-39

*Vroeg, nog diep in de nacht, stond Hij op, ging naar buiten en begaf zich naar een
eenzame plaats waar Hij bleef bidden.*

(Mc. 1,35)

Inleiding

Lieve mensen, van harte welkom in deze W&G viering. Talloze monialen wereldwijd leven in de stilte van hun abdijen een leven van gebed. Achter hun kloostermuren houden zij de vlam van het gebed brandend, die in onze samenleving dikwijls maar tot een klein pitje is geworden. Zij laten zien dat gebed léven geeft. De voorlopers van het monnikendom waren de woestijnvaders. Zij leefden tussen de 3e en de 6e eeuw, vooral in Egypte. De Duitse benedictijnermonnik Anselm Grün –zijn naam heb ik al vaker genoemd– heeft een boekje geschreven “bidden met de woestijnvaders”. Een citaat daaruit: “De woestijnvaders spreken uit eigen ervaring. Ze ontwerpen geen theorie over het wezen van de mens, maar hebben aan den lijve ervaren wat menszijn betekent.” Bidden met de woestijnvaders: zullen we daardoor misschien wat beter gaan begrijpen wat ‘bidden’ eigenlijk allemaal inhoudt? Want vandaag zal het over ‘bidden’ gaan. In het evangelie horen we één zinnetje, dat Jezus diep in de nacht opstaat en naar een eenzame plaats gaat, waar Hij bleef bidden. Straks meer daarover. Maar laten we nú eerst Zijn voorbeeld volgen en deze viering beginnen met bidden, met ons tot God onze Vader te richten, en om Zijn ontferming te vragen, waar wij niet zonder kunnen in ons leven.

Overweging

In het eerste hoofdstuk van Marcus wordt Jezus gedoopt door Johannes, drijft de Geest Hem daarna naar de woestijn, waar Hij veertig dagen doorbrengt en beproefd wordt door de duivel, en daarna begint Hij Zijn openbare leven, met prediken in de synagoge van Kafarnaüm, waar Hij meteen een onreine geest uit een man verdrijft. De mensen staan verbaasd en vragen zich af wat dat wel kan betekenen: een nieuwe leer met gezag, waarbij boze geesten Hem gehoorzamen. En zijn faam verspreidt zich over heel Galilea. Dan volgt het stukje evangelie van vandaag, waar Hij meteen vanuit de synagoge naar het huis van Simon en Andreas gaat en de schoonmoeder van Petrus geneest. De hele stad stroomt voor de deur samen en Hij geneest velen en drijft tal van geesten uit. Meteen wordt hier aan het begin van het Marcusevangelie duidelijk wat Zijn komst op aarde betékent: een nieuwe leer, heil = heling brengen waar gebrokenheid is, op alle mogelijke manieren.....En dan staat Hij diep in de nacht op, en begeeft zich naar een eenzame plaats waar Hij bleef bidden. Meteen daarna komen ze Hem alweer achterna en zeggen “iedereen zoekt U”. En dan geeft Hij als antwoord dat ze verder zullen gaan naar dorpen in de omgeving, opdat Hij ook daar kan prediken, want daartoe is Hij uitgegaan immers? En Hij trekt vervolgens door heel Galilea. Hoort u ook hoe intens het gebeuren is dat daar plaatsvindt? Hoe Hij meteen bij Zijn eerste bezoek aan de synagoge als leraar optreedt, en boze geesten verdrijft en zieken geneest en hoe van heinde en ver de mensen toestromen om genezen te worden, en hoe hij steeds verder trekt, heel Galilea door, omdat dát is waartoe Hij is uitgegaan? En dan dat éne zinnetje, midden tussen al dat zinderende gebeuren: “vroeg, nog diep in de nacht, stond Hij

op, ging naar een eenzame plaats waar Hij bleef bidden". Het is dát zinnetje waar ik wat dieper op in wil gaan. Het is wellicht niet 'zo maar' dat Marcus vertelt over Jezus die bidt: hier, in het begin van zijn evangelie, wanneer Jezus Zijn openbare leven begint, en ook op het eind, in de hof van Getsemane, waar Jezus' aardse leven gaat eindigen. In de eenzaamheid van Getsemane komt Jezus tot het gebed "niet mijn wil, doch Uw wil geschiede". Dát leren wij Jezus niet nazeggen denk ik, zonder Hem ook na te volgen in het gebed, in de eenheid die Jezus met Zijn Vader vond in het gebed, en die Hij ook voor òns zo hartstochtelijk wenste, en waar Hij voor bad : "mogen allen een zijn, zoals Gij in Mij en Ik in U".... De eenzaamheid en de stilte van het gebed, ik denk dat dat belangrijk genoeg is om bij stil te staan. Want ook voor òns lijkt me dat van levensbelang, van 'geloofs' belang. Wij komen hier bij elkaar, omdat er iets is dat ons daartoe drijft. Zeker in deze tijd, waarin het al lang niet meer vanzelfsprekend is om naar de kerk te gaan, zitten wij hier met elkaar in de kerk. Waarom dóen we dat? Uit dat boekje "bidden met de woestijnvaders" citeer ik, "dat God de enige is die ons diepste verlangen kan stillen". En een ander citaat zegt, dat het wezenlijke van onze spiritualiteit erin bestaat dat wij een hart hebben. En dan moet ik denken aan die mooie zin van kerkvader Augustinus: "onrustig is ons hart tot het rust in U". We zingen er ook over, de psalmen staan er vol van: "naar U gaat mijn verlangen Heer".....Er is zo'n diép verlangen in ons, het verlangen van ons hart, van onze ziel. Dat verlangen vormt het hart van onze menselijkheid en het wordt nergens anders door gestild dan door het Grote Geheim van God waarnaar wij heel ons leven op zoek zijn: "Hoe is Uw naam, waar zijt Gij te vinden" zingen wij....Maar hoe zal zich dat Grote Geheim kunnen openbaren, hoe zal ik dat Grote Geheim van God in mij kunnen toelaten, als ik gehuld ben in drukte en lawaai? God toont zich in de stilte, en Hem ontmoeten vraagt om een sfeer waarin het lawaai verstild is en inkeer mogelijk wordt, ik moet de ruimte in mij scheppen waarin dat kan gebeuren. Maar dat is nog niet zo eenvoudig als het misschien klinkt. Als ik een stille plek opzoek, waar ik alleen kan zijn met God, als ik het stil probeer te laten worden in mijzelf, dan merk ik, hoéveel 'lawaai' er in mij is: als u wel eens geprobeerd hebt om te mediteren, dan zult u ook wel weten hoé druk het in ons is, hoeveel onrust, hoeveel gedachten en gevoelens voortdurend om aandacht vragen, en hoe wèinig het vaak maar lukt om ècht 'stil' te worden, te verstillen. Maar dat geeft niet, daar moeten we ons niet door laten afschrikken. Van de woestijnvaders kunnen we leren, dat we daar doorheen moeten. De wijsheid die zij gevonden hebben door een leven van gebed, geven ze aan ons door, o.a. in zo'n boekje als 'bidden met de woestijnvaders'.

"Waak en bid" zegt Jezus ons aan, en Paulus roept ons zelfs op: "bid onophoudelijk". Augustinus zegt daar iets bemoedigends over, zeker voor òns, gewone mensen, die niet in het ritme van het kloosterleven regelmatige tijden op de dag voor bidden kunnen reserveren. Hij heeft het over het verlangen van onze ziel, dat hartsverlangen naar God, en hij zegt dan, dat we – als we niet in staat zijn tot voortdurend gebed - dat we wèl altijd in staat zijn om dat diepe hartverlangen naar God in onszelf aanwezig te laten zijn. Augustinus zag dat verlangen nl. ook als een vorm van onophoudelijk gebed. Dat verlangen is er immers, áltijd, alleen leven we er zo vaak aan voorbij, in alle drukte en hectiek van het dagelijkse leven. In de stilte kan dat verlangen voelbaar worden, en zal het groeien en groeien, en zal dat verlangen ons helpen om meer en meer toe te komen aan die stille tijden die we daar dan voor gaan vrij maken. Dat diepe hartsverlangen: we gaan het meer en meer ontdekken, het gaat meer en meer open, naarmate we regelmatig tijd vrij maken om te bidden = om 'stil te worden', naarmate we leren en oefenen om vol te houden doorheen alle drukte en lawaai, alle gedachten en gevoelens: van boosheid, pijn en verdriet, van angst, van onvermogen,

enfin álles wat zich allemaal in ons afspeelt en wat we dan tegenkomen in onszelf. “We mogen dat in het gebed aan God aanbieden”, zeggen de woestijnvaders. Het geeft ruimte aan de ziel, en het zal ons leren om te komen tot dat gebed dat Jezus bad “niet mijn wil, doch Uw wil geschiede”: dan leven we niet meer aan onszelf, aan ons hartsverlangen voorbij. Jezus doet het ons vandaag voor, laten we Hem ook dáárin navolgen..... Moge het zo zijn. Amen.

Slotgebed

Heer van ons leven, wij danken u dat wij hier weer bijeen mochten zijn om met elkaar de gemeenschap met u te kunnen vieren, dat wij iets mochten ervaren van wat bidden, stilworden eigenlijk betekent, hoe belangrijk het is om ons diepste verlangen te kunnen voelen en voeden, opdat wij kunnen uitgroeien tot de mensen zoals u ons bedoeld heeft. Blijf ons nabij, groei in ons, laat Uw Geestkracht meer en meer door ons heen naar buiten mogen stralen en help ons om zo iets van Uw Liefde voelbaar te maken en uit te dragen in onze wereld die daar zo'n behoefte aan heeft.

Slotgedachte

Min de stilte in uw wezen,
zoek de stilte die bezielt,

zij die alle stilte vrezén,

hebben nooit hun hart gelezen,

hebben nooit geknield”

G.S. Adama van Scheltema.